

25/07/2023

Educació sexual integral per a la prevenció de les violències a Mèxic - Projecte SexAFIN

Del 25 al 27 d'abril d'enguany s'ha celebrat a Ciudad Juárez, Mèxic, una trobada sobre sexualitat i infantesa, que finalitzava el projecte SexAFIN - Ciudad Juárez, finançat per la FAS. Ha comptat amb la participació de les investigadores del projecte, agents locals i nacionals que treballen en sexualitat i infantesa, així com dones de comunitats indígenes de l'Estat de Chihuahua.

Entre els dies 25 i 27 d'abril es va celebrar a Ciudad Juárez una trobada entre investigadores i agents socials sobre educació integral en sexualitat que ha culminat el projecte SexAFIN-Ciudad Juárez, iniciat en 2019. Aquest projecte ha estat finançat per la Fundació Autònoma Solidària en tres convocatòries consecutives i ha estat dut a terme per la Dra. Bruna Alvarez i la Dra. Diana Marre, del grup de recerca AFIN del departament d'Antropologia de la UAB.

En el projecte han cooperat cinc centres de recerca universitaris, un espanyol i quatre mexicans —Universitat Autònoma de Barcelona, Universidad Autónoma de Ciudad Juárez, Universidad Pedagógica Nacional del Estado de Chihuahua, el Instituto Nacional de Antropología e Historia i el Instituto Municipal de la Mujer de Ciudad Juárez— per a intercanviar coneixements, pràctiques, sabers i metodologies de recerca sobre infàncies i sexualitat.

Com acte acadèmic de finalització del projecte s'ha realitzat aquesta trobada social, on, a banda de mostrar-se els resultats de recerca obtinguts a Barcelona i Ciudad Juárez, s'ha convidat a agents locals i nacionals que treballen sobre sexualitat i infàncies des de distintes perspectives per generar espais de debat.

D'aquesta manera, s'ha mostrat com la sexualitat és una construcció social, cultural i històrica, amb la participació de dones de les comunitats rarámuris i chinanteques assentades a Ciudad Juárez que han explicat els diferents significats de la sexualitat, la maternitat i la criança en les seves cultures, a partir de les seves experiències personals i relacions amb els *chabochis* —com elles anomenen els no rarámuri. També ha participat en aquest debat una magistrada del poder judicial de l'Estat de Chihuahua, que ha mencionat que la legislació mexicana considera els sistemes legals de les comunitats originàries com a «usos i costums», però que s'hauria de fer un esforç per a pensar-los com a sistemes legals en si mateixos.

Un altre aspecte important que es s'ha desatacat han estat les violències que pateixen les dones i les infanteses a l'accés a la salut sexual i reproductiva, i com les dones es construeixen com a vulnerables. Diferents entitats locals han compartit experiències d'acompanyament a l'avortament en l'Estat de Chihuahua, i organitzacions civils que treballen en prevenció i atenció d'abusos sexuals a les infàncies han presentat el seu treball i intercanviat experiències en la intervenció i l'atenció terapèutica de les infanteses.

L'educació sexual és un debat llarg en Mèxic i, malgrat estar inclosa en el currículum educatiu des dels anys setanta, hi ha moltes barreres socials i culturals que impedeixen aplicar-la de manera integral. En aquest sentit, s'ha parlat de com estava estructurat el recent pla d'estudis per a incloure-la i les barreres locals específiques que es troben en l'Estat de Chihuahua per a incloure el nou contingut. Per contribuir en aquest debat es han presentat els resultats del projecte *SexAFIN-Ciudad Juárez: sexualidades e infancias*, mostrant el treball de recerca-acció que s'estava realitzant a la ciutat amb infanteses institucionalitzades en cases-llars, i en una escola pública d'un barri de classe mitjana professional.

Finalment, una taula rodona sobre la importància de la religió a la sexualitat ha clausurat la trobada. Durant aquesta s'han desvinculat els significats morals de l'espiritualitat de la reflexió científica i acadèmica sobre els drets sexuals i reproductius.

Totes les conferències i taules rodones de la trobada social estan disponibles al canal de YouTube d'AFIN: <https://www.youtube.com/@GrupoAfin>

Bruna Alvarez

Grup de recerca [AFIN](#), Departament d'Antropologia Social i Cultural, Universitat Autònoma de Barcelona

mariabruna.alvarez@uab.cat